

काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, ७ तह, लेखा अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसारका चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ५०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination) पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान तथा समसामयिक अध्ययन	१००	४०	वस्तुगत	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQ)	५० प्रश्न X २ अङ्क	५० मिनेट
द्वितीय	सेवा समूह सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत (Subjective)		१ प्रश्न X २० अङ्क ५ प्रश्न X १० अङ्क ६ प्रश्न X ५ अङ्क	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता (Interview) पूर्णाङ्क :- ५०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	५०	मौखिक

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईवाट प्रश्नहरु सोधिनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरुको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :-

काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, ७ तह, लेखा अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र:- सामान्य ज्ञान र समसामयिक अध्ययन

१. भूगोल र प्राकृतिक सम्पदा
 - १.१ विश्वको भूगोलको सामान्य जानकारी
 - १.२ नेपालको भूगोल - भौतिक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक अवस्था (बसोबासको ढाँचा, संस्कृति अनुसार)
 - १.३ प्राकृतिक स्रोतहरूको किसिम, स्थिति, महत्व, वर्तमान अवस्था र उपयोगिता
 - १.४ पानीका स्रोतहरू सम्बन्धी जानकारी
२. विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरू – म्याग्नाकार्टा, पुनर्जागरण, औद्योगिक क्रान्ति, कन्सर्ट अफ युरोप, अमेरिकी स्वतन्त्रता सङ्ग्राम, फ्रान्सको राज्यक्रान्ति, अक्टोवर क्रान्ति, प्रथम र द्वितीय विश्वयुद्ध, चीन-भारत युद्ध सम्बन्धी जानकारी
३. नेपालको इतिहास
 - ३.१ कौशिकी सभ्यता, वागमती सभ्यता, गण्डकी सभ्यता, कर्णाली सभ्यता सम्बन्धी जानकारी
 - ३.२ राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक, धार्मिक एवं मौलिक परम्परा सम्बन्धी ज्ञान
 - ३.३ नेपालका मुर्त र अमुर्त सम्पदाहरू तथा संरक्षणका उपायहरू
४. नेपालको आर्थिक अवस्था
 - ४.१ आर्थिक विकासका पक्षहरू: कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, विद्युत, वैदेशिक रोजगार, मानव संशाधन र आत्मनिर्भरताका उपायहरू
 - ४.२ नेपालको अर्थतन्त्रसँग सम्बद्ध योजना, स्रोत/साधनहरूको परिचालन, वृद्धि, विकास तथा रोजगार सम्बन्धी सवाल/विषयहरू र चालु आवधिक योजनाको सामान्य जानकारी
 - ४.३ आर्थिक विकासका सम्वाहकहरू : सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्र
 - ४.४ नेपालमा आर्थिक विकासबाट प्रत्यक्ष जनतामा पुगेका ठोस उपलब्धिहरू
 - ४.५ नेपालका मुख्य खानेपानी आयोजनाहरू सम्बन्धी जानकारी
५. शासनपद्धति र शासन
 - ५.१ नेपालमा संबैधानिक विकास र नेपालको वर्तमान संविधान सम्बन्धी जानकारी
 - ५.२ राजनैतिक व्यवस्था, कर्तव्य र अधिकारमा आधारित सवाल/विषयहरू
 - ५.३ मानव अधिकार र लोकतन्त्र
 - ५.४ समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व, आरक्ष र सवलीकरणका सवालहरू
 - ५.५ प्रशासनले निभाउनु पर्ने दायित्वहरू
६. नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संयुक्त राष्ट्रसंघ (UNO), सार्क (SAARC), बिमस्टेक (BIMSTEC), आसियान (ASEAN), युरोपियन संघ (European Union), विश्व व्यापार संगठन (WTO), विश्व बैङ्क (WB), अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोष (IMF) र एशियाली विकास बैंक (ADB), World Water Council, International Water Association सम्बन्धी जानकारी
७. पर्यावरण, दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जनसंख्या, शहरीकरण, जलवायु परिवर्तन र जैविक विविधता
८. विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू बारे जानकारी
९. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू र महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरू
१०. काठमाडौं उपत्यकामा खानेपानी व्यवस्थापनको इतिहास, वर्तमान अवस्था र काठमाडौं उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड सम्बन्धी जानकारी

काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, ७ तह, लेखा अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र:- सेवा सम्बन्धी
खण्ड (क) – (५० अङ्क)

१. लेखा र लेखा प्रणालीको परिचय
 - १.१ लेखापालनको अवधारणा, आधारभूत तत्व, उद्देश्य र महत्व
 - १.२ लेखा प्रणालीको परिचय र प्रकार
 - १.३ दोहोरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्तहरू र सो सम्बन्धी खाताहरू
 - १.४ लेखाप्रणालीका क्षेत्रहरू : वित्तीय लेखांकन, व्यवस्थापन लेखांकन, लागत लेखांकन, आम्दानी लेखांकन र जिम्मेवारी लेखांकन
 - १.५ खाताका प्रकार र डेबिट र क्रेडिटका नियमहरू
 - १.६ लेखाङ्कन प्रणालीका आधारहरू : नगद (Cash), प्रोदभावी (Accrual), Modified Cash र Modified Accrual
 - १.७ नेपालमा श्रेष्ठा प्रणालीको विकास
 - १.८ व्यवसायिक लेखा प्रणाली र यसको महत्व
 - १.९ वित्तिय तथा व्यवस्थापकिय लेखाको महत्व र उपादेयता
 - १.१० नेपाल सरकारको लेखा प्रणाली
 - १.११ नेपालको आर्थिक प्रशासनमा जिम्मेवारी र जवाफदेहीता
 - १.१२ आर्थिक कारोवारमा वित्तिय तथा प्रशासकिय जवाफदेहीताको आवश्यकता
 - १.१३ नेपाल सरकारको आर्थिक प्रशासनमा प्रशासकिय प्रमुखहरूको जिम्मेवारी र जवाफदेहीता
 - १.१४ आर्थिक अनुशासनको मौजूदा स्थिति र समस्या
२. लेखा अभिलेख
 - २.१ लेखाङ्कन समिकरण (Accounting Equation) तथा लेखाहरूको वर्गीकरण
 - २.२ एकाउन्टको चार्ट (Chart of Accounts)
 - २.३ गोश्वरा भौचर, नगदी पुस्तिका, बैंक नगदी किताव र वजेट हिसावको परिचय, प्रविष्टि, उद्देश्य र महत्व
 - २.४ सन्तुलन परीक्षण (Trial Balance)को अर्थ, विशेषता र उद्देश्य तथा सन्तुलन परीक्षण तयार पार्ने विधिहरू, संतुलन परीक्षण नमिल्ने कारणहरू र मिलाउने तरीका
 - २.५ लेखा अभिलेखमा देखिने त्रुटीहरू तथा सुधार गर्ने तरीका
 - २.६ बैंक हिसाव मिलान विवरण (Bank Reconciliation Statement): अर्थ, उद्देश्य र महत्व तथा मौज्जात फरक पर्नाका कारण, मिलानका तरिकाहरू
 - २.७ लेखांकन नीतिहरू : ह्रास कट्टी, वक्यौता व्यवस्थापन, खरीद व्यवस्थापन, जिन्सी खर्च र मुल्यांकन, चालु पूजा व्यवस्थापन
 - २.८ नेपाल लेखा मान (NAS- 01 to 07)
३. आर्थिक विवरणहरू
 - ३.१ नेपाल सरकारको लेखा प्रणाली बमोजिमका वित्तीय विवरणहरू
 - ३.२ लेखांकन अभिलेख प्रवाह (Accounting Flow Chart)
 - ३.३ कारोवार विश्लेषण, प्रारम्भिक लेखांकन र खातामा प्रविष्टि
 - ३.४ आधारभूत वित्तीय विवरणहरूको तयारी (Preparation of Financial Statements)
 - ३.५ आर्थिक विवरणहरू
 - ३.५.१ आय तथा व्यय विवरण (Income & Expenditure Statement)
 - ३.५.२ वासलात (Balance Sheet)
 - ३.५.३ नगद प्रवाह विवरण (Cash Flow Statement)

काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, ७ तह, लेखा अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.५.४ फण्ड प्रवाह विवरण (Fund Flow Statement)
- ३.६ वित्तीय/आर्थिक विश्लेषण
 - ३.६.१ Liquidity Ratios
 - ३.६.२ Profitability ratios
 - ३.६.३ Activity Ratios
 - ३.६.४ Leverage Ratios
 - ३.६.५ Productivity Ratios
- ३.७ कोष लेखांकन र आयोजना लेखांकन
- ३.८ वैदेशिक मुद्रामा कारोवारको लेखांकन
- ३.९ रकमान्तर तथा सोधभर्ना लेखांकन

खण्ड (ख) – (५० अङ्क)

४. लेखा परीक्षण तथा नियन्त्रण

- ४.१ लेखापरीक्षणको परिचय, उद्देश्य, आधारभूत सिद्धान्त र महत्व
- ४.२ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली र यसका तरीकाहरु
- ४.३ आन्तरिक लेखा परीक्षण र अन्तिम लेखा परीक्षण
- ४.४ कार्यमूलक लेखा परीक्षण
- ४.५ व्यवस्थापन लेखा परीक्षण
- ४.६ कर लेखापरीक्षण (Tax Audit)
- ४.७ बेरुजु र बेरुजु फल्ल्यौर्ट सम्बन्धी व्यवस्था
- ४.८ लेखापरीक्षण टिपोट
- ४.९ नेपाल लेखा परीक्षणमान (NSA 200,210,230,240,850)
- ४.१० आर्थिक अनुशासन र वित्तीय व्यवस्थापन
- ४.११ सार्वजनिक सेवामा नैतिक मूल्य र मान्यताको आवश्यकता, महत्व र प्रयोग

५. आर्थिक प्रशासन

- ५.१ आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्यहरु र महत्व
- ५.२ बजेटको अर्थ, सिद्धान्त, प्रकार र महत्व
- ५.३ बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, मूल्यांकन प्रकृया र बजेटचक्र
- ५.४ वित्तिय योजना (Financial Planning)
- ५.५ नेपालमा सार्वजनिक संस्थाको वित्तिय प्रणाली, अवस्था, समस्या र चुनौतीहरु
- ५.६ परियोजना चक्र (Project Cycle)
- ५.७ एकल खाता कोष (Treasury Single Account) : परिचय, उद्देश्य, विशेषता तथा महत्व
- ५.८ कर : अर्थ, उद्देश्य, प्रकार तथा महत्व

६. वैदेशिक सहायताको व्यवस्थापन

- ६.१ सार्वजनिक खर्च, सार्वजनिक आय र सार्वजनिक ऋण
- ६.२ वैदेशिक ऋण तथा सहयोग प्राप्त गर्ने र भुक्तानी गर्ने प्रकृया
- ६.३ वैदेशिक ऋण तथा सहयोगको लेखापालन
- ६.४ वैदेशिक सहायता संलग्न आयोजनाहरुमा ईम्प्रेष्ट फण्ड तथा स्पेसल एकाउण्टको आवश्यकता एवं नेपालमा यसको व्यवस्था र प्रयोग
- ६.५ सोधभर्ना सम्बन्धि व्यवस्था र यसका विद्यमान समस्याहरु

काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, ७ तह, लेखा अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

७. खानेपानी व्यवस्थापन तथा सरसफाई सम्बन्धी

- ७.१ काठमाण्डौ उपत्यकामा खानेपानी व्यवस्थापनको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि, खानेपानीको वर्तमान अवस्था, संभावना तथा चुनौतीहरू
- ७.२ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्डको परिचय, काम, कर्तव्य तथा अधिकार
- ७.३ नेपालमा खानेपानी व्यवस्थापनको भावी रणनीति र कार्यदिशा
- ७.४ पानी संकलन र प्रशोधनका तरिका/विधिहरू
- ७.५ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड र काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड बीचको अन्तरसम्बन्ध
- ७.६ खानेपानी महशुल निर्धारण सम्बन्धी व्यवस्था
- ७.७ मेलम्ची खानेपानी आयोजना संचालनको उद्देश्य, हालसम्मको प्रगति तथा आयोजनाले पार्ने सामाजिक प्रभाव
 - ७.७.१ मेलम्ची खानेपानी उप आयोजना १ (मेलम्ची खानेपानी विकास समिति)
 - ७.७.२ मेलम्ची खानेपानी उप आयोजना २ (आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय - KUKL)
- ७.८ खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रमा सार्वजनिक नीजि साभेदारी (PPP) को अवधारणा र जिम्मेवारी हस्तान्तरण
- ७.९ खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी दिगो विकास लक्ष्य (Sustainable Development Goals)
- ७.१० आयोजना/परियोजना व्यवस्थापन र नेपालको अवस्था
- ७.११ काठमाण्डौ उपत्यकामा फोहोरमैला व्यवस्थापन, सरसफाई र ढल निकासको वर्तमान अवस्था, सम्भावना तथा चुनौतीहरू

८. संविधान, ऐन, नियम र नीति

- ८.१ नेपालको संविधान
- ८.२ नेपाल खानेपानी संस्थान ऐन, २०४६
- ८.३ खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड ऐन, २०६३
- ८.४ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड नियमावली, २०६४
- ८.५ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड कर्मचारी प्रशासन नियमावली
- ८.६ टैंकर व्यवसाय संचालन, अनुमतिपत्र जारी गर्ने निर्देशिका, २०७३
- ८.७ काठमाण्डौ उपत्यका भूमिगत जलश्रोत व्यवस्थापन नीति, २०६९
- ८.८ भूमिगत श्रोतको पानी निकाल्ने तथा उपयोग गर्न अनुमतिपत्र जारी गर्ने निर्देशिका, २०७१
- ८.९ टैंकर व्यवसाय संचालन अनुमतिपत्र जारी गर्ने निर्देशिका २०७३
- ८.१० खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग ऐन, २०६३
- ८.११ करार ऐन, २०५६
- ८.१२ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- ८.१३ लेखापरीक्षण ऐन, २०४८
- ८.१४ आयकर ऐन, २०५८ तथा आयकर नियमावली, २०५९
- ८.१५ मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ र मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३
- ८.१६ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- ८.१७ आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ र आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४